

Många flyktingbarn utsätts för sexövergrepp

Fler ensamkommande minderåriga flyktingar än man hittills trott utsätts för sexuella övergrepp. De sker på vägen hit eller i flyktingförvarren i Sydeuropa. Nu slår Teamet för krigs- och tortyrskadade i Malmö larm för att FN och svenska myndigheter ska uppmärksamma problemet.

Allt fler ensamkommande minderåriga flyktingar vittnar om att de utsätts för sexuella övergrepp. Teamet för krigs- och tortyrskadade, TKT, på BUP i Malmö möter många av dem. Ett vanligt mönster är att människosmugglarna någonstans längs vägen säger att pengarna inte räcker till fortsatt resa. För att komma vidare tvingas flyktingen utföra sexuella tjänster. Andra har utnyttjats sexuellt i flyktingförvar i Sydeuropa. I en del fall har övergreppen skett medan den utsatte varit nersövd. Vissa har utsatts för övergrepp i hemlandet.

DE ENSAMKOMMANDE flyktingbarnen som kommer till Sverige är mer traumatiserade nu än tidigare. Nio av tio uppfyller kriterierna för PTSD. Nu vänder sig TKT med skrivelser till FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, och svenska myndigheter med förhoppningen att de ska agera.

Marie-Louise Lundberg, enhetschef på TKT i Malmö, beskriver hur övergreppen ofta går till:

– Vi tror att flykting-smugglare sätter det här i system. De sysslar inte bara med smuggling utan också

FOTO: LARS PEHRSON/SCANP X

med trafficking. De säljer pojkarna på vägen. För att komma längre måste du betala på något annat sätt, säger de.

DE SOM UTSATTS för sexuella övergrepp känner djup skam, därför kan det ta lång tid innan det inträffade kommer upp till ytan under behandlingen. Övergreppen är dessutom något som de unga vanligen inte talar om med varandra.

– Jag träffar många, många. Varje vecka. Ensamkommande flyktingbarn är vår största grupp i dag, säger Kenjiro Sato, psykolog och psykoterapeut på TKT.

De minderåriga flyktingar som kommer till teamet brukar utbildas i strategier för hur de kan hantera PTSD. Det sker under fyra samtal. Dari-talande pojkar från Afghanistan är den största gruppen, men antalet unga från Somalia ökar. Nu har TKT en aktivitetsgrupp för pojkar som gömmer sig efter

att ha fått avslag på sina tre asylansökningar och för de som är så kallade Dublinärenden. Vissa går både i gruppbehandling och i individuell behandling.

De som är Dublinärenden väntar på att bli tillbakskickade till det EU-land där de först registrerades. Ofta rör det sig om Italien, Ungern och Malta, vars flyktingförvar utmärks av inlåsning, fysisk och psykisk misshandel och övergrepp. De unga tvingas återvända till en plats där de redan blivit traumatiserade.

BEHANDLINGEN fungerar bäst om gruppsamtalen kombineras med fysisk aktivitet. Orsaken är att situationen för dessa pojkar är så ångestfylld. Minsta lilla stunds tystnad gör dem oroliga.

– Det är under aktiviteten, på väg till aktiviteten och på väg från aktiviteten som killarna samtalar, berättar Kenjiro Sato.

Känslan av ensamhet är genomgående hos pojkarna.

Ingen bryr sig om dem och ingen vill ha dem. En grupp med somaliska flickor har funnits tidigare. TKT:s erfarenhet är att aktiviteten – biljard, fotboll, simning – fungerar terapeutiskt. Att möta andra och varandra öppnar för normalisering. De unga behöver insikt om att deras symtom – självskadebeteende, mardrömmar, ångest, koncentrationssvårigheter och så vidare - är normala reaktioner efter att ha upplevt farofyllda färder över hav, efter att ha bevittnat dödande eller efter att ha blivit utnyttjade sexuellt.

Behandlarna på de andra BUP-mottagningarna i Skåne är inte förvånade över att många minderåriga flyktingar blir sexuellt utnyttjade. De är ensamma och befinner sig i en extremt utsatt situation. En del unga de möter uppger att de haft hemskare upplevelser under resan än i hemlandet. ✨

SVEN ROSELL

FRILANSJOURNALIST